

PRAVNI MONITORING MEDIJSKE SCENE U SRBIJI

Izveštaj za septembar 2013.

Kingdom of the Netherlands

<http://serbia.nlembassy.org/>

Realizaciju ovog projekta finansijski je podržala Ambasada Kraljevine Holandije.

***Izneti stavovi pripadaju isključivo autorima i ne moraju predstavljati zvaničan stav
Ambasade Kraljevine Holandije.***

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA

Realizaciju ovog projekta, finansijski je podržala Fondacija za otvoreno društvo, Srbija.

***Izneti stavovi pripadaju isključivo autorima i ne moraju predstavljati zvaničan stav
Fondacije za otvoreno društvo, Srbija.***

SADRŽAJ

I	SLOBODA IZRAŽAVANJA	4
II	MONITORING IMPLEMENTACIJE POSTOJEĆIH PROPISA.....	8
III	MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA	10
IV	MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA	11
	REGULATORNA TELA.....	11
	DRŽAVNI ORGANI	14
V	PROCES DIGITALIZACIJE.....	15
VI	PROCES PRIVATIZACIJE	16
VII	ZAKLJUČAK.....	17

I SLOBODA IZRAŽAVANJA

U periodu na koji se ovaj monitoring izveštaj odnosi zabeleženo je više slučajeva koji ukazuju na moguće povrede slobode izražavanja.

1. Pretnje i pritisci

1.1. Lokalnim televizijama koje 22. septembra nisu snimale kako gradonačelnik Leskovca Goran Cvetanović obilazi čišćenje divlje deponije u selu Međa biće za 10 posto umanjena nadoknada iz gradskog budžeta. Gradonačelnik Cvetanović je, naime, juna ove godine potpisao ugovore sa predstavnicima sedam medija o sufinansiranju informativnih sadržaja. Prema tim ugovorima, Televizija Leskovac i Televizija Protokol K-1 dobijaju mesečno po 250 hiljada dinara, Televizija Studio MT 150 hiljada, a televizije 4S i Klisura po 100 hiljada dinara. Za nedeljnik „Nova Naša reč” izdvaja se 70 hiljada dinara, a za Radio Ekos 50 hiljada. Događaj u Međi pratile su samo TV Leskovac i TV 4S. Cvetanović je, kako je prenela TV Leskovac, izjavio da je naredio načelniku Uprave za finansije da svim medijima koji nisu bili u Međi skine 10 posto sa naredne uplate. „Otkako smo potpisali ugovore sa medijima o njihovom sufinansiranju, redovno smo isplaćivali novac, pa čak i desetak dana pre roka. Ovo liči na javašluk. Ako gospoda iz medija žele novac od lokalne samouprave, moraće stalno da nas prate”, naglasio je prvi čovek grada. Dodao je da mu je poznato da neke televizije razmenjuju snimljeni materijal, ali je ocenio da je to neprofesionalno. „Naređujem prisutnim televizijskim ekipama da sada, ali i ubuduće, ne daju svoj snimljeni materijal kolegama iz drugih medijskih kuća”, kazao je pred saradnicima gradonačelnik Cvetanović.

Zakonom o radiodifuziji propisano je da se regulisanje odnosa u oblasti radiodifuzije zasniva na načelima slobode, profesionalizma i nezavisnosti radiodifuznih javnih glasila, kao garancije ukupnog razvoja demokratije i društvene harmonije, kao i na zabrani svakog oblika cenzure i/ili uticaja na rad radiodifuznih javnih glasila, čime se garantuje njihova nezavisnost, nezavisnost njihovih redakcija i novinara. Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je da se lokalna samouprava, između ostalog, stara o javnom informisanju od lokalnog značaja i obezbeđuje uslove za javno informisanje na srpskom jeziku i jeziku nacionalnih manjina koji se koriste na teritoriji opštine. Nažalost, ono što se u praksi događa, a što pokazuje i primer iz Leskovca, jeste to da smo umesto „staranja o javnom informisanju od lokalnog značaja” i umesto „obezbeđivanja uslova” za takvo informisanje dobili odnos u kome lokalni funkcioneri pomoć koju dodeljuju medijima koriste kao mehanizam posredstvom koga utiču na uređivačku politiku, diktiraju o čemu će se izveštavati, pa čak i zabranjuju programsku razmenu snimljenih materijala. Tako se javno informisanje od lokalnog značaja pretvara u informisanje od interesa za lokalne funkcionere i u suprotnost informisanju, odnosno – u propagandu. Ovo je opet u suprotnosti i sa Zakonom o javnom informisanju, koji predviđa da niko ne sme ni na posredan način da ograničava slobodu javnog informisanja, naročito ne zloupotrebom državnih ovlašćenja, zloupotrebom prava, uticaja ili kontrole nad sredstvima, kao ni bilo kojim drugim načinom

podesnim da ograniči slobodan protok ideja, informacija i mišljenja. Isti Zakon propisuje i da niko ne sme da vrši bilo kakav pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, kao ni uticaj podesan da ih omete u obavljanju posla. Ono što posebno pada u oči, a iz čega se može zaključiti da se u konkretnom slučaju uopšte ne radi o brizi za javno informisanje od lokalnog značaja, pa ni o brizi za ekonomičnost u raspolaganju javnim sredstavima, jeste nerazumna zabrana programske razmene snimljenih materijala. Izgleda da gradonačelnika više zanima pompa i da ga na svakom koraku prati pet kamera nego da građani budu upoznati sa informacijom koja može biti od značaja za očuvanje životne sredine (čišćenje deponije) u njihovom okruženju. Ovim se samo još jednom pokazuje koliko je neophodno što pre, u skladu sa onim što predviđa Medijska strategija, ustanoviti potpuno drugačiji model staranja o javnom informisanju od lokalnog značaja i obezbeđivanja uslova za javno informisanje od lokalnog značaja, jer se ono što se u lokalnim samoupravama po Srbiji dešava pretvorilo u potkupljivanje i uslovljavanje medija i zloupotrebu javnih sredstava zarad interesa lokalnih oligarhija, a što nije u interesu lokalnih zajednica.

1.2. U saopštenju dnevnog lista „Kurir“, objavljenom 10. septembra, navodi se da su vlasnik tog lista Aleksandar Rodić i urednik nedeljnika „Akter“ Tihomir Trišić izloženi pritisku vrha srpske policije zbog, kako se tvrdi, „izveštavanja javnosti o zloupotrebama, korupciji i organizovanom kriminalu u samom vrhu srpske policije, kao i zbog intervju a o policijskoj mafiji koji je ‘Kuriru’ dao urednik ‘Aktera’ “. U saopštenju se takođe tvrdi da list ima saznanja da Rodiću i Trišiću preti „montirano hapšenje“. Predsednik Vlade i ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić izjavio je da apsolutno nije bilo reči u državnom vrhu, državnom rukovodstvu, o bilo kakvim hapšenjima novinara, kao i da se o tome uopšte i ne razmišlja. Ministarstvo kulture i informisanja Srbije objavilo je ovim povodom kratko saopštenje u kojem osuđuje bilo kakvo mešanje u uređivačku politiku i pritisak na novinare u obavljanju svoje profesionalne delatnosti i apeluje na sve organe javne vlasti da se uzdrže od bilo kakvih vidova pritisaka. Dan pre saopštenja „Kurira“ direktor policije nije dozvolio novinarima ovog lista, ali ni novinarima dnevnog lista „Blic“, da prisutvuju konferenciji za štampu. Ovakav postupak obrazložen je tvrdnjom da je konferencija bila predviđena samo za elektronske medije.

Dnevni list „Kurir“ danima je, u septembru, objavljivao tekstove o navodnim zloupotrebama, korupciji i organizovanom kriminalu u samom vrhu srpske policije. Nakon serije ovih tekstova usledile su optužbe za pritisak iz policije i pripremanje „montiranog hapšenja“ vlasnika medija i novinara. Nesporno je Zakonom o javnom informisanju popisano da niko ne sme da ograničava slobodu javnog informisanja nijednim načinom podesnim da ograniči slobodan protok ideja, informacija i mišljenja, a naročito zloupotrebom ovlašćenja, prava ili uticaja. Nije najjasnije ko je i na kakav način pretio Rodiću i Trišiću, ali je izvesno je da su novinari „Kurira“, ali i još jednog štampanog medija - „Blica“, bili onemogućeni da prate jednu konferenciju za štampu direktora policije, uz obrazloženje da je konferencija bila predviđena samo za elektronske medije. Ovo takođe predstavlja povredu odredaba Zakona o javnom informisanju, kojim je predviđeno da su državni organi, pa i policija, obavezni da informacije o svome radu učine dostupnim za javnost pod jednakim uslovima za sve novinare i sva

javna glasila. Organizovanje konferencija za medije uz diskriminaciju jedne vrste medija u odnosu na druge, odnosno u ovom slučaju štampanih medija u odnosu na elektronske, svakako predstavlja diskriminaciju, odnosno Zakonom zabranjeni uticaj podesan da omete štampane medije u obavljanju njihovog posla.

2. Sudski postupci

2.1. Viši sud u Novom Sadu, početkom septembra ove godine, doneo je presudu kojom je u celosti odbijen tužbeni zahtev Todora Bukinca, vlasnika ergele „Bukinac“. Bukinac je podneo tužbu protiv većeg broja medija (Radio 021, RDP B92, Izdavačko društvo Ringier Axel Springer, novinska agencija Beta) i njihovih urednika, jer su izveštavali o tome da su njegovi konji napuštali ergelu i slobodno šetali između zgrada u novosadskom Novom naselju. Tužilac je tužbom zahtevao naknadu nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda nastale usled iznošenja neistinith informacija i zahtevao po 1.000.000 dinara od svakog medija, odnosno ukupno 4.000.000 dinara. Bukinac nije sporio navode u tekstu da su konji bili van ergele, ali je tvrdio da nije tačna informacija koju su mediji takođe preneli da su ti konji zapravo bili lipicaneri koji su predmet spora između Hrvatske i Srbije. Konkretan spor je, naime, okončan, a konji vraćeni Hrvatskoj još 2007. godine. Pored ovoga, Todor Bukinac je tvrdio i da nije tačna informacija da je od Hrvatske tražio naknadu u iznosu od 300.000 evra kako bi lipicanere vratio nazad. Viši sud je u svojoj presudi utvrdio da pogrešna informacija da spor između Hrvatske i Srbije još traje, iako je isti zapravo okončan, nije podobna da nanese štetu trećem licu – Todoru Dukincu, odnosno da takva vest, i pored toga što je netačna, ne može biti u uzročno-posledičnoj vezi sa povredom časti i ugleda tužioca. Sud je, uzimajući u obzir tvrdnju tužioca da je on neopravdano izložen ovakvom izveštavanju već 10 godina, utvrdio da ovaj tekst samo evocira te događaje i ukazao na to da sudovi moraju voditi računa o postojanju adekvatne uzročnosti prilikom odlučivanja o zahtevu za naknadu štete, koja u ovom slučaju nije postojala. U vezi s drugom tvrdnjom Todora Bukinca – da su mu čast i ugled narušeni informacijom da je tražio 300.000 evra naknade od Republike Hrvatske za vraćanje konja – sud je ocenom dokaza utvrdio da ta informacija zapravo nije netačna i da je naknada zaista primljena, doduše ne u gotovom novcu, već u naturi, budući da je Dukinac dobio potomstvo lipicanera koji su morali da budu vraćeni u Hrvatsku. Tužilac je iskoristio svoje pravo i uložio žalbu na presudu, tako da se sada čeka da se o istoj izjasni Apelacioni sud u Novom Sadu.

Informacija o tome da su rasni konji lipicaneri tokom noći napuštali ergelu i u potrazi za hranom pasli između zgrada u Novom Sadu preneti je u jednom broju medija ne samo kao još jedna bizarna priča već u kontekstu predistorije, odnosno, porekla ovih konja. Radilo se, naime, o potomcima lipicanera koji su tokom ratova devedesetih godina prošlog veka sklonjeni od ratnih dejstava u Hrvatskoj i dovedeni u Srbiju, odnosno Vojvodinu. Konji su kasnije bili i predmet spora dve države i vraćeni su u Hrvatsku. Ono zbog čega je, međutim, ova presuda značajna za medije u Srbiji, a postaće i još značajnija ukoliko je Apelacioni sud u Novom Sadu bude potvrdio, jeste nalaženje Višeg suda u Novom

Sadu, koje je inače retko u praksi sudova u Srbiji, da nije svaka greška u medijskom izveštavanju osnov za naknadu štete, odnosno da obaveza naknade mora da podrazumeva relativno snažnu uzročno-posledičnu vezu povrede časti i ugleda koju jedno lice trpi i greške u izveštavanju. U konkretnom slučaju sud je našao da takva uzročno-posledična veza ne postoji. Držeći se istog standarda, Viši sud u Novom Sadu našao je i da informacija da je Dukinac tražio 300.000 evra naknade od Republike Hrvatske za vraćanje konja nije suštinski netačna, te da on ne može ostvarivati pravo na naknadu štete samo zbog toga što tu naknadu nije primio u novcu, već u naturi, odnosno u konjima, potomstvu lipicanera koji su vraćeni u Hrvatsku. Ovakve presude od izuzetnog su značaja za jačanje slobode izražavanja u Srbiji upravo zbog toga što potvrđuju da novinar ima pravo da pogreši i da nije svaka greška istovremeno i osnov za naknadu štete. Standard koji novinar mora da ispuni, naime, jeste standard dužne novinarske pažnje, a ne standard apsolutne istine.

2.2. U svom izveštaju koji se odnosio na maj 2013. godine pisali smo da je narodni poslanik Srpske napredne stranke i predsednik skupštinskog Odbora za ustavna pitanja Vladimir Cvijan podneo krivičnu prijavu protiv direktora i urednika „Naših novina” Vuka Vučurevića i Antonija Kovačevića, zbog navodnog ugrožavanja bezbednosti njegovog šestogodišnjeg sina. Cvijan je u Skupštini Srbije pred novinarima optužio Vučurevića i Kovačevića da su manijaci i pedofili i pozvao roditelje da ovim ljudima ne dozvole da prilaze njihovoj deci. Nakon Cvijanovog obraćanja u Skupštini na vozilima koja su se nalazila u okolini redakcije „Naših novina” postavljani su leci s fotografijama Vučurevića i Kovačevića i natpisom „Pažnja! Pedofili”. Ove letke Cvijan je prethodno pokazivao novinarima. Krajem septembra „Naše novine” objavile su da je Prvo osnovno tužilaštvo u Beogradu odbacilo kao neosnovanu krivičnu prijavu koju je Cvijan podneo protiv Vuka Vučurevića i Antonija Kovačevića. Tužilaštvo je, kako se prenosi, zaključilo „da su Cvijanovi navodi o tome da su direktor i glavni urednik „Naših novina” ugrozili bezbednost njegove porodice neosnovani”. List, međutim, piše da se po drugoj prijavi, koju su Vučurević i Kovačević podneli protiv Cvijana zbog ugrožavanja njihove bezbednosti, nastavlja sprovođenje istražnih radnji.

Tekst povodom koga je došlo do podnošenja krivičnih prijavi objavljen je pod naslovom „Srbija u dubiozi, Cvijan u Dubaiju”. Tekst je najavljen na naslovnoj strani uz komentar: „Cvijan se luksuzira i preti novinarima”. Takođe se navodi da je Cvijanov aranžman koštao 1.400 evra i citira njegova izjava da ga je putovanjem častila žena. Cvijan je tvrdio da je bezbednost njegove porodice ugrožena na taj način što je redakcija sa profila njegove supruge na Fejsbuku došla u posed fotografija njegovog sina. Zakonom o javnom informisanju propisano je da niko ne sme da vrši bilo kakav fizički ili drugi pritisak na javno glasilo i njegovo osoblje, kao ni uticaj podesan da ih omete u obavljanju posla. Zakon o javnom informisanju predviđa da su nosiocima državnih i političkih funkcija ograničena prava na zaštitu privatnosti ako je informacija važna za javnost upravo s obzirom na činjenicu da lice na koje se odnosi informacija vrši određenu funkciju, i to srazmerno opravdanom interesu javnosti u svakom konkretnom slučaju. Odluka tužilaštva da odbaci Cvijanovu prijavu protiv novinara kao neosnovanu nije iznenađujuća. Mnogo interesantnija i značajnija za medijsku scenu u Srbiji biće odluka tužilaštva

po prijavi koja je podnesena protiv tog poslanika. Činjenica da ta prijava nije brzinski odbačena i da se po njoj sprovode istražne radnje svakako raduje jer je neophodno da se nesumnjivo utvrdi pitanje odgovornosti za distribuciju letaka kojima se novinari, kako bi se omeli u svom radu, optužuju za pedofiliju, budući da je taj slučaj predstavljao do sada nezabeleženi način ometanja novinara i redakcija u svom poslu.

II MONITORING IMPLEMENTACIJE POSTOJEĆIH PROPISA

1. Zakon o javnom informisanju

1.1. Implementacija Zakona o javnom informisanju obrađena je jednim delom kroz odeljak o slobodi izražavanja.

1.2. Kraj septembra u medijima je obeležila polemika pokrenuta povodom izveštaja zaječarske nezavisne produkcije „Za medija” o navodnim zloupotrebama budžetskog novca namenjenog javnom informisanju u Zaječaru i nastojanjima gradskih vlasti da brutalno nametnu punu kontrolu uređivačke politike u lokalnim medijima. Povodom ovog izveštaja reagovala su novinarska udruženja, ukazujući i da se u Zaječaru medijima ograničava pristup informacijama o radu Skupštine, i to tako što je lokalna privatna „TV Best” na te informacije dobila svojevrsan monopol. Pri navedenom, lica povezana sa „TV Best” nakon nedavnih lokalnih izbora u ovom gradu zauzela su rukovodeće funkcije u gradskoj vlasti, a bivši urednik ove televizije izabran je za gradonačelnika. Iz „TV Best” je odgovoreno da razlog za protest produkcije „Za medija” leži u činjenici da ova kuća nije dobila sredstva na konkursu namenjenom medijima, i to iz prostog razloga što, kako navodi „TV Best”, „Za medija” i nije medij, već samo nezavisna produkcija.

Polemika je pokazala koliko je zapravo sistemsko uređenje pitanja pomoći koju država dodeljuje medijima značajno za njihov opstanak, ali i za konkurenciju na medijskoj sceni koja se netransparentnim subvencijama nesumnjivo narušava. Ono što je ostalo u senci jesu navodi da je novinarima u Zaječaru otežano praćenje skupštinskih zasedanja, i to tako što im je zabranjen pristup u skupštinsku salu. Novinari, navodno, video snimke skupštinskih sednica kojima nisu mogli lično da prisustvuju, koji su načinjeni sigurnosnim kamerama, dobijaju tek sa nekoliko dana zakašnjenja. Ono što dalje izaziva sumnju u diskriminaciju su tvrdnje da snimci i ne stižu sa adrese Skupštine grada, već iz redakcije „TV Best” iz čega su novinari produkcije „Za medija” zaključili da je „TV Best” i po tom osnovu privilegovana u odnosu na druge medije i novinare u Zaječaru. Zakonom o javnom informisanju predviđeno je da organi lokalne samouprave i odbornici imaju obavezu da informacije o svome radu učine dostupnim za javnost i to pod jednakim uslovima za sve novinare i sva javna glasila. Sprečavanje novinara da prisustvuju sednicama skupštine, kao i dostavljanje snimaka sednica samo

jednoj ili samo pojedinim redakcijama, dok ti snimci drugim redakcijama i novinarima stižu tek kasnije, nesumnjivo jeste diskriminacija i povreda odredaba Zakona o javnom informisanju. Budući da ovaj slučaj nikako nije usamljen, očigledno je da Srbija ima ozbiljan problem sa implementacijom Zakona o javnom informisanju u delu u kome on nalaže nediskriminatorski tretman medija od strane državnih organa i organa lokalne samouprave.

2. Zakon o radiodifuziji

Savet Republičke radiodifuzne agencije je na sednici koja je održana 13. septembra 2013. godine odlučio da odbije prigovore Društva za radio i televizijske aktivnosti i „Kopernikus cable network” d.o.o. iz Niša i „Nove.rs Television” d.o.o. iz Beograda koji su izjavljeni na Rešenje Saveta od 9. avgusta 2013. godine da se ne dodeli dozvola za emitovanje televizijskog programa na nacionalnom području. Član 54 Zakona o radiodifuziji propisuje da je podnosilac prijave na javnom konkursu koji je nezadovoljan odlukom Saveta ovlašćen da podnese prigovor u roku od 15 dana od dana dostavljanja Rešenja o odbijanju prijave. Po stavu 2 istog člana, Savet donosi odluku o prigovoru u roku od 30 dana od dana njegovog podnošenja. Protiv odluke koju Savet donosi po prigovoru može se pokrenuti upravni spor.

Do zaključenja ovog izveštaja nije objavljeno da je bilo koji od podnosilaca prijave podneo tužbu Upravnom sudu protiv odluke Saveta RRA kojom su prigovori odbijeni. Ostaje, međutim, da se vidi šta će se dalje dešavati sa frekvencijama koje su upražnjene oduzimanjem dozvole TV Avala, i koje su i dalje upražnjene odlukom da se odbiju prigovori dva podnosioca prijave na poslednjem javnom konkursu. Sledeći logiku tumačenja Zakona o radiodifuziji kojeg se RRA u ovom slučaju držala – da se javni konkurs raspisuje uvek kada na osnovu Plana raspodele radio frekvencija postoje mogućnosti za izdavanje novih dozvola za emitovanje programa, kao i da je Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija, iako su postojale najave i spremni nacrti, iz nepoznatih razloga čekalo sa izmenom Plana raspodele radio frekvencija, kojima bi upražnjene frekvencije prenamenilo za proširenje Inicijalne mreže za emitovanje digitalnog signala, koja bi na taj način postala mreža za digitalni simulcast u očekivanju digitalizacije – načelno je moguće da RRA ponovi konkurs. Jedna stvar o kojoj se malo govori, a koja je nesporna, jeste ta da je interes koji potencijalni investitori imaju za dobijanje nacionalne dozvole za emitovanje televizijskog programa u Srbiji 2013. godine drastično manji od interesa koji je za istu takvu dozvolu postojao 2006. godine. Tada su interes da dođu u Srbiju imale neke od vodećih svetskih kompanija u ovoj industriji, kao što je News Corporation, koji je 2006. dobio dozvolu za svoju TV Fox (kasnije prodatu grčkoj Antenna grupi), ili RTL, koji na konkursu 2006. godine nije uspeo da dobije dozvolu. News Corporation je u međuvremenu otišao, RTL-u više nismo zanimljivi, kao što nismo zanimljivi ni CME grupi, koja je prisutna u Hrvatskoj, Sloveniji, Bugarskoj, Rumuniji, Češkoj i Slovačkoj. Ovo bi trebalo da bude dovoljno jasna poruka da stvari sa medijskom scenom u Srbiji ne stoje dobro. Ovo bi takođe trebalo da bude dovoljno jasna poruka da je polazno stanovište Strategije razvoja radiodifuzije usvojene još 2005. godine, po kojem u Srbiji za potrebe

komercijalne radiodifuzije na svim nivoima treba obezbediti što više mesta u etru, prevaziđeno. Očigledno je da ne postoji mera interesa na strani medijske industrije koja bi obezbedila konkurenciju od koje bi RRA mogao da izabere najbolje. Tako se tender za nacionalnu televiziju u Srbiji svodi na kandidate bez adekvatnih referenci. Razloga je više. Strategija razvoja radiodifuzije iz 2005. godine je i inicijalno bila loša i nije prepoznala da kvantitet u medijskoj industriji ne rađa nužno i kvalitet. Preveliki broj nacionalnih dozvola na siromašnom marketinškom tržištu kreirao je situaciju u kojoj je televizija u Srbiji biznis koji ne obezbeđuje povrat investicije. Zato je svojevrstan paradoks što RRA, umesto da donese novu Strategiju razvoja radiodifuzije, budući da je prethodna i inače bila napisana da važi samo do 2013. godine, kojom bi drugačije utvrdila broj i vrstu emitera za koje se javni konkurs raspisuje, raspisuje konkurs po staroj Strategiji, prevaziđenoj i štetnoj kada se primeni na postojeće, izmenjene okolnosti. Sve drugo ne samo da odlaže digitalizaciju i neophodne tehnološke promene već i narušava profesionalnost i nezavisnost medija i urušava razvoj radiodifuzije i stvaralaštva u oblasti radija i televizije u Srbiji, umesto da ga podstiče.

III MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

U avgustu je Ministarstvo kulture i informisanja na svojoj internet stranici objavilo Nacrte zakona o elektronskim medijima i zakona o javnim medijskim servisima, kako je iz samog Ministarstva saopšteno – „u cilju obaveštavanja javnosti o sadržini tih nacrta pre početka javne rasprave”. Međutim, zbog pritiska javnosti i pojedinih spornih rešenja, Nacrt zakona o javnim medijskim servisima povučen je sa sajta i formirana je nova radna grupa koja je dobila zadatak da do početka oktobra napiše novi Nacrt zakona, kako bi se posle toga sprovela javna rasprava. Ovo je koincidiralo i sa personalnim promenama u resornom ministarstvu koje su posledica rekonstrukcije Vlade i dolaska novog ministra. Ono što se ispostavilo kao konačno jeste da je Vlada definitivno odlučila da, makar na dve godine, odustane od pretplate kao osnovnog načina finansiranja javnih servisa, a da se RTS i RTV finansiraju neposredno iz budžeta. Narodna skupština bi trebalo pre isteka te dve godine da odluči o pronalaženju novog, održivog rešenja za finansiranje javnih servisa.

Napominjemo da je 2007. godine, pre početka ekonomske krize, kroz pretplatu naplaćeno više od 57 miliona evra, dok je 2012. godine taj iznos pao na oko 38 miliona evra. Na osnovu podataka koji su objavljeni u prvih šest meseci ove godine, prosečna naplativost pretplate za javni servis pala je na 28 odsto, a u avgustu je taj procenat bio svega 16 odsto. Ovaj trend pokazuje da su građani, ohrabreni izjavama političara, posle najava sa skupštinske govornice, iz resornog ministarstva i potvrde od strane prvog potpredsednika Vlade Aleksandra Vučića da će „pretplata, kao što je obećano građanima, biti ukinuta”, i pre zvaničnog usvajanja zakona, u velikoj meri prestali da izmiruju svoju zakonsku obavezu, iako ona još uvek kao takva postoji u skladu sa Zakonom o radiodifuziji. Postavlja se pitanje kako će se ovaj, a zapravo još i veći iznos, jer je nesporno da je i 57 miliona, a o 38 miliona i da ne govorimo, apsolutno nedovoljno za ostvarivanje funkcije javnog servisa, nadomestiti, odnosno naći, u i

inače praznom državnom budžetu. Ako se ima u vidu da bi pored neophodnog iznosa za redovno funkcionisanje i ostvarivanje misije i zadataka javnog servisa trebalo rešiti i nasleđene probleme, među kojima su nagomilani dugovi (treba li ovde podsetiti da RTS godinama nije plaćao naknade za autorsko i srodna prava, ali ni mnoge druge obaveze), problem javnog servisa Vojvodine koji i dalje nema svoju zgradu, ali i činjenicu da bez obezbeđivanja sredstava za socijalni program ni RTS ni RTV neće uspeti da reše problem prevelikog broja zaposlenih, čini se da ni sa budžetskim finansiranjem javnim servisima ne predstoje mnogo bolji dani. Ostaje da se sačekaju rezultati javne rasprave, ali teško da u parlamentu postoji spremnost da se uvažavaju argumenti u prilog finansiranja iz pretplate. U kontekstu ovakve situacije gotovo nestvarno deluju odredbe najnovijeg Nacrta zakona o javnim servisima, koje predviđaju proceduru za pokretanje novih programskih usluga javnog servisa. Čini se da su Srbiji u ovom trenutku potrebna pravila koja bi se odnosila i na ukidanje nekih od postojećih usluga javnih servisa, koliko god to paradoksalno zvučalo.

IV MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

REGULATORNA TELA

1. Republička radiodifuzna agencija (RRA)

1.1. Aktivnostima Republičke radiodifuzne agencije bavili smo se i u delu ovog izveštaja koji se odnosi na implementaciju Zakona o radiodifuziji.

1.2. Savet Republičke radiodifuzne agencije je 13. septembra 2013. godine, na istoj sednici na kojoj je odbio prigovore „Kopernikus cable network“ d.o.o. iz Niša i „Nove.rs Television“ d.o.o. iz Beograda izjavljene povodom odluke da ne dodeli dozvolu za emitovanje televizijskog programa na nacionalnoj mreži upražnjenoj nakon oduzimanja dozvole i gašenja TV Avale, odlučio da odbije predstavku kompanije „Ringier Axel Springer“, izdavača dnevnog lista „Blic“, podnetu u vezi sa sadržajem programa TV Pink, kao neosnovanu. Iz šturog saopštenja sa internet sajta Agencije ne vidi se na šta se predstavka odnosila. Shodno Zakonu o radiodifuziji, predstavku može da podnese svako fizičko ili pravno lice ako smatra da mu se u programima radio i televizijskih stanica vređaju ili ugrožavaju njegovi lični interesi ili opšti interes. Podsetimo, nešto ranije, Savet RRA pokrenuo je po službenoj dužnosti postupak (isti je spojen s postupkom vođenim po predstavi Dragana Đilasa, predsednika Demokratske stranke) protiv TV Pink zbog ponovljenih napada ove televizije na Veselina Simonovića, glavnog i odgovornog urednika lista „Blic“. U tom postupku, TV Pink izrečena je mera upozorenja. Ostaje nejasno da li se ova poslednja odluka o odbacivanju predstavke tiče iste stvari u kojoj je RRA predstavku odbacio iz formalnih razloga budući da je o incidentu odlučivao po službenoj dužnosti, ili

se pak radilo o nečemu drugom. Netransparentnost u radu RRA i neobjavljivanje detalja razloga iz kojih je konkretna predstavka odbačena ostavlja prostor za spekulacije, posebno zbog toga što sankcija za ponovljene povrede, nakon izrečenog upozorenja, može biti i mera privremenog oduzimanja dozvole za emitovanje programa u trajanju do 30 dana. U tom smislu bi bilo neophodno unaprediti javnost rada regulatora objavljivanjem obrazloženja odluka koje on donosi.

2. Republička agencija za elektronske komunikacije (RATEL)

Republička agencija za elektronske komunikacije postavila je daljinski upravljani prijemnik na planini Rudnik koji će joj omogućiti neposredan i trenutni uvid u korišćenje radiofrekvencijskog spektra u centralnom delu Srbije. Kako se navodi u saopštenju objavljenom 18. septembra, osnovna namena prijemnika je istraživanje i sprečavanje potencijalnih smetnji u prijemu stanica vazduhoplovne mobilne i vazduhoplovne radio-navigacione službe, ali i otkrivanje neovlašćenog korišćenja radiofrekvencijskog spektra. Problemi sa neovlašćenim korišćenjem radiofrekvencijskog spektra, međutim, ni do sada nisu bili, makar ne prevashodno, uzrokovani manjkavostima u otkrivanju nelegalnih emitera – „pirata”. Problemi su bili u komplikovanim, sporim i nedovoljno jasnim procedurama, kao i slaboj saradnji između različitih organa sa nadležnostima u ovoj oblasti. Prijemnik na Rudniku će možda pomoći da „pirati” bivaju ranije otkriveni, ali ne i da se odluke RATEL-a o gašenju piratskih predajnika lakše sprovode. Poseban problem leži u činjenici da je zbog sporosti samog RATEL-a u izdavanju dozvola za dopunska pokrivanja (dozvole koje se po Zakonu o radiodifuziji izdaju legalnim medijima u područjima u kojima iz različitih razloga nemaju dobru pokrivenost signalom), kao i tolerisanja činjenice da RTS nikada nije licencirao sve svoje predajnike, a da je i za one za koje je imao dozvole, iste vratio kako bi izbegao plaćanje naknada, kreirana paradoksalna situacija u kojoj je najveći „pirat” zapravo RTS, ali su to i komercijalni emiteri uskraćeni za dozvole za dopunska pokrivanja.

3. Komisija za žalbe Saveta za štampu

Komisija za žalbe Saveta za štampu odlučivala je tokom avgusta u čak deset žalbenih postupaka. U osam od deset postupaka Komisija je našla da postoji povreda novinarskog Kodeksa. Čak i ako zanemarimo činjenicu da je u četiri od ovih slučajeva reč o istom licu koje je podnosilo žalbe protiv različitih listova, i sam broj predmeta o kojima je Komisija odlučivala svedoči o tome da ovo telo nastavlja da gradi poziciju relevantnog samoregulatora sa poverenjem onih nezadovoljnih načinom na koji štampani mediji, ali i internet portali, o njima izveštavaju.

Od slučajeva o kojima je Komisija za žalbe Saveta za štampu odlučivala u avgustu, posebno su interesantni „Ringier Axel Springer” protiv dnevnog lista „Informer” i Ana Radmilović protiv „Nove srpske političke misli”. U prvom, pokazuje se kako se orkestrirana kampanja protiv kompanije „Ringier

Axel Springer” i dnevnog lista „Blic”, nakon reakcije Republičke radiodifuzne agencije i izrečenog upozorenja televiziji Pink, seli sa televizije u dnevnu štampu. Slično onome što je radila TV Pink, dnevni list „Informer” u periodu od 9. do 17. avgusta objavljuje i po dva teksta dnevno, po pravilu bez argumenata ili dokaza, u kojima se odluka RRA, kojom je izrečeno upozorenje TV Pink kvalifikuje kao cenzura, a dnevni list „Blic” naziva „svetom kravom”, optužuje da je „mafija”, da je „ojadio” ovoga ili onoga, da je „otimao milione” i da se radi o „smrdljivim novinama”. Nesporno, pojedini srpski mediji služe kao poligon za napade na ljude. U tim napadima se ne biraju sredstva. U slučaju elektronskih medija regulator ima delotvorne mehanizme kojim može da suzbija takve pojave, budući da je ovlašćen u slučaju ponovljenih povreda, čak i da oduzme dozvolu za emitovanje. Samoregulatorno telo, kakvo je Savet za štampu, takve mehanizme nema. Za očekivati je, stoga, da će se, što Republička radiodifuzna agencija bude prilježnije radila svoj posao i izricala mere, tim više neprihvatljivi sadržaji seliti iz etra na internet portale ili u novine, što će opet značiti nove i teške izazove za Komisiju za žalbe.

Slučaj Ane Radmilović protiv „Nove srpske političke misli” zanimljiv je iz drugačijih razloga. On naime pokazuje da Savet za štampu, kao ni sudovi, i dalje nema jasno izgrađen stav o tome da li komentari kao korisnički generisani sadržaj na medijskim sajtovima, ulaze u pojam medija ili ne. U konkretnom slučaju, Ana Radmilović napisala je tekst za „Novu srpsku političku misao”, koji je izazvao salvu pogrđnih komentara. Na kraju se među komentatore umešao i sam urednik sajta Đorđe Vukadinović. Vukadinović se ogradio od samog teksta, a u pokušaju da „zaštiti” autorku citirao neprimerene komentare, među njima čak i one koji su u postupku moderacije bili obrisani sa sajta. Autorka je pokušala da odgovori, ali urednik taj njen odgovor nije objavio. „Mislim da je zaista strašno biti nezaštićen ne samo od komentara nego i od samog urednika”, napisala je Ana Radmilović u svojoj žalbi. Komisija za žalbe Saveta za štampu našla je da je portal „Nova srpska politička misao” objavljivanjem komentara čitalaca i glavnog urednika na tekst Ane Radmilović „O siromaštvu jezika i duha” prekršio Kodeks novinara Srbije u delu koji se tiče obaveze novinara da se suprotstavi svima koji se zalažu za bilo koju vrstu diskriminacije ili govor mržnje, kao i da učini sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu. Ono što je ovde sporno jeste mišljenje shodno kome se objavljivanje komentara smatra delom izdavanja medija, a portal izdavačem odgovornim za sadržaj. Na ovaj način se odgovornost medija proširuje ne samo na urednički oblikovani već i na korisnički generisani sadržaj. Slično mišljenje zauzimaju i srpski sudovi, npr. Viši i Apelacioni sud u Novom Sadu, koji su u jednoj nedavnoj presudi donetoj protiv novosadskog Radija 021 ovaj medij obavezali da naknadi štetu ne povodom sadržaja vesti objavljene na portalu ovog medija, već povodom korisnički generisanog komentara te iste vesti. Čini se, međutim, da ovakvo shvatanje, da i korisnički generisani sadržaj bezuslovno ulazi u pojam medija, odnosno „javnog informisanja”, i potpada pod uredničku, odnosno uređivačku odgovornost, predstavlja nesrazmerno ograničenje slobode izražavanja koje, pri tome, nije u skladu sa važećim propisima u Srbiji. Naime, objavljivanje komentara na internet portalima pre predstavlja uslugu informacionog društva, u smislu Zakona o elektronskoj trgovini, nego javno obaveštavanje u smislu Zakona o javnom informisanju. Naime, shodno odredbi

člana 3 stav 1 tačka 3 Zakona o elektronskoj trgovini, usluga informacionog društva je usluga koja se pruža na daljinu, uz naknadu, putem elektronske opreme za obradu i skladištenje podataka, na lični zahtev korisnika usluga. U konkretnom slučaju, svi elementi pojma usluge informacionog društva su zadovoljeni, uključujući i naknadu, koja se jedino, polazeći od poslovnog modela koji medijski portali po pravilu u Srbiji usvajaju, ne naplaćuje neposredno od korisnika, već posredno, od oglašivača. Zato se čini da bi u ovakvim slučajevima trebalo poći od odredbe člana 16 Zakona o elektronskoj trgovini, o isključenju odgovornosti pružaoca usluge informacionog društva, odnosno člana 20 stav 1 Zakona o elektronskoj trgovini, koji izričito predviđa da prilikom pružanja usluga informacionog društva pružalac usluga nije dužan da pregleda podatke koje je skladištio, preneo ili učinio dostupnim, odnosno da ispituje okolnosti koje bi upućivale na nedopušteno delovanje korisnika usluga. I dok se Komisiji za žalbe Saveta za štampu možda i može progledati kroz prste što korisnički generisani sadržaj na medijskim portalima poistovećuje sa urednički oblikovanim sadržajem, budući da Komisija u odlučivanju i nije vezana drugim materijalnopравnim normama do odredbama Kodeksa, to je poistovećivanje korisnički generisanog i urednički oblikovanog sadržaja od strane sudova, koji su obavezni da sude po zakonu, pa i po Zakonu o elektronskoj trgovini, krajnje problematično i teško prihvatljivo.

DRŽAVNI ORGANI

4. Ministarstvo kulture i informisanja

Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) je još 9. avgusta ove godine uputilo Ministarstvu kulture i informisanja zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, zahtevajući da se objavi ko je sačinio Nacrt zakona o javnim medijskim servisima, koji je Ministarstvo objavilo na svojoj internet stranici. Ovaj nacrt, naime, bio je nesporno drugačiji i po opštem mišljenju daleko lošiji od onoga na kome je radila Radna grupa Ministarstva za izradu medijskih zakona, pa se logično postavilo pitanje o tome ko u Srbiji piše Nacrt zakona o javnim medijskim servisima mimo radne grupe formirane rešenjem nadležnog ministra. Već sredinom avgusta Ministarstvo kulture i informisanja odlučilo je da formira novu Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o javnim medijskim servisima, čime se praktično odustalo od nacrta objavljenog na sajtu, ali i od verzije na kojoj je radila prethodna radna grupa. Posao nove radne grupe bio je da konsultuje bar četiri nacrta proizvedena u poslednjih nekoliko godina i da pokuša da ih pomiri, odnosno da iznađe najbolja rešenja. Ministarstvo je tek početkom septembra odgovorilo na zahtev NUNS-a da otkrije identitet autora spornog nacrta koji je na internet stranici Ministarstva bio postavljen od 7. do 23. avgusta. U odgovoru koji je potpisao Dragan Kolarević, pomoćnik ministra, bilo je navedeno da su sporni nacrt napisali on sam i Željko Poznanović, savetnik u Sektoru za informisanje, te da nije postojala odluka ministra Bratislava Petkovića o formiranju radne grupe za izradu ovog zakonskog teksta. U odgovoru, Kolarević ističe da prethodno formirana radna grupa za izradu medijskih zakona nije okončala svoj rad na izradi Nacrta zakona o elektronskim medijima i javnim medijskim servisima. Novi ministar kulture Ivan Tasovac predstavio je svoj plan i

program aktivnosti Odboru za kulturu i informisanje Skupštine Srbije 10. septembra. On je ukazao da je jedan od prioriteta transparentnost u donošenju zakona. Do kraja septembra, Dragan Kolarević, koji je zapravo i stajao iza „netransparentnosti u donošenju zakona”, pišući sa savetnikom u Sektoru za informisanje, a možda još ponekim čije ime nije otkrio, Nacrt zakona mimo odluke ministra, još nije bio razrešen sa funkcije pomoćnika ministra.

5. Komisija za istraživanje ubistava novinara

Vladina Komisija za istraživanje ubistava novinara nakon sednice održane 5. septembra u proširenom sastavu, koji je uključivao direktora Vojno-bezbednosne agencije (VBA) Svetka Kovača i specijalnog tužioca Miljka Radisavljevića, a kojoj su prisustvovali i vođe istražnih timova koje su formirali direktor Bezbednosno-informativne agencije (BIA) i direktor policije, saopštila je da je u slučaju ubistva novinara „Novosti” Milana Pantića sve više relevantnih dokaza o ubicama i inspiratorima i da istraga dobija sve više elemenata kojima se osnažuje kredibilitet buduće optužnice. Veran Matić, predsednik Komisije, izjavio je da „pomaci koje su napravili istražni timovi zahtevaju šire uključivanje nadležnih institucija, kako bi se što pre došlo do činjenica neophodnih za podizanje optužnica, procesuiranje i kažnjavanje počinitelaca i nalogodavaca”. On je potvrdio da se najdalje otišlo u istraživanju slučaja ubistva Milana Pantića. Prema njegovim rečima, u slučaju Slavka Ćuruvije otvoreni su novi putevi istrage koji do sada nisu korišćeni, „kako bi se vrlo ubedljiva saznanja o egzekutorima i nalogodavcima i dokazala tako da je moguće podići optužnicu”. U slučaju Dade Vujasinović Komisija očekuje odgovor američkog Federalnog istražnog biroa koji je zamoljen da sa svojom laboratorijom i stručnjacima pomogne u ovom slučaju. Istraga i u tom slučaju nastavlja sa saslušavanjima osoba koje do sada u istragama nisu davale iskaze i informacije.

Podsetimo, Komisija za istraživanje ubistava novinara osnovana je početkom februara ove godine kako bi se učinio dodatni napor u istraživanju razloga zbog kojih nisu otkriveni nalogodavci i ubice novinara Dade Vujasinović, Slavka Ćuruvije i Milana Pantića. Naknadno je mandat Komisije proširen i na slučaj ubistva medijskih radnika Radio-televizije Srbije u bombardovanju 1999. godine. Dada Vujasinović ubijena je 8. aprila 1994 godine, Slavko Ćuruvija 11. aprila 1999. godine, a Milan Pantić 11. juna 2001. godine. Ubice i njihovi nalogodavci i dalje su nepoznati i do danas za ova ubistva niko nije odgovarao.

V PROCES DIGITALIZACIJE

Iako je Savet Republičke radiodifuzne agencije 13. septembra 2013. godine, nakon što je prethodno doneo odluku da nikome ne izda dozvolu za emitovanje televizijskog programa sa nacionalnim pokrivanjem na mreži upražnjenoj oduzimanje dozvole TV Avala, odbio i prigovore oba podnosioca

prijava ne javnom konkursu, „Kopernikus cable network” d.o.o. iz Niša i „Nova.rs Television” d.o.o. iz Beograda, Ministarstvo spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija do kraja septembra nije usvojilo novi Plan raspodele radiofrekvencija kojim je trebalo slobodne frekvencije prenameniti za proširenje digitalne mreže za simulkast. Nije jasno šta Ministarstvo čeka i da li odlaganje usvajanja novog Plana raspodele možda znači da bitka za digitalizaciju još uvek nije dobijena. Ono što je i dalje teško jeste tumačiti ambicije koje su stajale iza raspisivanja tendera. Naime, u Srbiji se paralelno radi na dve stvari. Prva je digitalizacija zemaljskog emitovanja, a druga, usvajanje novog Zakona o elektronskim medijima. U najavi je i treća, izrada nove Strategije razvoja audiovizuelnih medijskih usluga, koja bi trebalo da prethodi izdavanju dozvola po novom zakonu, nakon što on bude usvojen. U međuvremenu, sve analogne dozvole važeće u trenutku prelaska na digitalno emitovanje biće zamenjene dozvolama koje će podrazumevati pravo na pristup digitalnom multipleksu i mesto u njemu. Da stvar bude još komplikovanija, važeće nacionalne dozvole ističu u avgustu iduće godine, što će reći pre prelaska na digitalno emitovanje, i još uvek nije jasno hoće li ih RRA obnoviti bez javnog konkursa. Ovo navodi na zaključak da su i oni koji su podneli prijavu na konkurs i oni koji su taj konkurs raspisali zapravo anticipirali situaciju u kojoj nova dozvola za analognu mrežu bivše TV Avala u jednom trenutku biva jedina sigurna ulaznica za digitalno emitovanje, sigurnija i od četiri u ovom trenutku važeće nacionalne dozvole, iz prostog razloga što te dozvole traju još kraće od godinu dana. Upravo zato je odluka da se dozvola ne dodeli bila izuzetno važna. Ona omogućava da se ne samo ubrza digitalizacija stvaranjem prostora za simulkast (istovremeno i digitalno i analogno emitovanje) već i ravnopravne uslove za prelazak na digitalno emitovanje za sve nacionalne emitere, odnosno uslove pod kojima jedan od njih neće biti u povoljnijem položaju od ostalih. Zato se i postavlja pitanje zašto RRA, umesto da insistira na tenderu za emitovanje prevaziđenom tehnologijom, ne uradi nešto drugo: utvrdi jasne kriterijume za produženje dozvola koje ističu idućeg avgusta i uđe u proces usvajanja nove Strategije razvoja radiodifuzije, budući da je prethodna već istekla (važila je do ove 2013. godine). Zašto je ovo važno? Produženje dozvola koje ističu u avgustu 2014. godine pružilo bi mogućnost nacionalnim emiterima da sa većom dozom izvesnosti planiraju unapređenje svojih usluga nakon digitalizacije. Nova Strategija razvoja radiodifuzije pružila bi uvid u to kakvi su nam sadržaji zapravo potrebni, što bi opet dalo odgovor na pitanje kada i za kakve usluge uopšte treba raspisivati novi javni konkurs. Svaki drugačiji potez bio bi avanturistički i nepromišljen.

VI PROCES PRIVATIZACIJE

U septembru nisu zabeleženi nikakvi pomaci koji bi se ticali privatizacije medija u državnoj svojini. Ovaj proces ostaje da čeka usvajanje novih medijskih zakona.

VII ZAKLJUČAK

Septembar je na medijskoj sceni protekao gotovo nestvarno tiho. Dok se mesecima pre toga iščekivala rekonstrukcija vlade i novi ministar, ispostavilo se da smo u septembru dobili samo novog ministra i ništa više. Taj novi ministar – Ivan Tasovac – najavio je da će jedan od prioriteta njegovog ministarstva biti transparentnost u donošenju zakona. Ovo je praktično trebalo da znači smenu pomoćnika ministra Dragana Kolarevića, koji je u javnosti percipiran kao odgovoran za novom ministru neprihvatljivu „netransparentnost u donošenju zakona”. Međutim, iako je Tasovac bio imenovan još početkom septembra, Kolarević sve do kraja tog meseca još uvek nije bio smenjen sa mesta pomoćnika. Pri tome, smena Dragana Kolarevića nije bila jedina stvar koja se u septembru nije desila, iako je bilo logično da se desi. Nije se desio ni novi Plan raspodele radiofrekvencija kojim bi se frekvencije upražnjene nakon oduzimanja dozvole TV Avali i nakon neslavnog kraja tendera za još jednu dozvolu za nacionalno televizijsko pokrivanje na tim frekvencija prenamenile za proširenje digitalne mreže za simulkast. U takvom mesecu u kome se samo čekalo da se dogode stvari koje se nisu dešavale, jedina pozitivna stvar mogla bi biti u ovom izveštaju opisana presuda Apelacionog suda u Novom Sadu u predmetu po tužbi Tadora Bukinca, vlasnika ergele „Bukinac”, protiv Radija 021, RDP B92, Ringier Axel Springer-a i novinske agencije Beta i njihovih urednika. Jedan srpski sud priznao je i potvrdio da novinar ima pravo na grešku i da ne mora svaka greška, sama po sebi, da rezultira plaćanjem naknada štete. Ovo nije mali korak ni za srpsko novinarstvo, ni za srpsko pravosuđe. Nema slobode medija i nema slobode izražavanja ako nema slobode od straha. Novinar, koliko god postupao u skladu sa profesionalnim kodeksima i standardima dužne novinarske pažnje, u Srbiji nije uvek mogao biti siguran da će naići na razumevanje pred sudovima. Presuda Apelacionog suda u Novom Sadu jeste samo jedan, ali važan korak kojim se sloboda izražavanja unapređuje.